

EEN GOEDE OMGANGSREGELING

Één op de drie huwelijken loopt uit op een scheiding. Veel ex-partners ervaren de getroffen alimentatieregelingen als hinderlijk. Het belangrijkste bezwaar: de voortgaande band met de ex, al is die alleen maar van financiële aard. Maar er is een oplossing: de alimentatie afkopen.

Na een echtscheiding bestaat er mogelijk voor één van de partners recht op levensonderhoud: de welbekende alimentatie. De rechter kan op verzoek een recht op alimentatie toekennen als je over onvoldoende inkomsten beschikt om in je onderhoud te voorzien. Voor de ex-partner heet dit partneralimentatie, voor de kinderen kinderalimentatie. Met partner wordt hier de gehuwde of geregistreerde partner bedoeld. Het is uiteraard mogelijk om met je ex-partner zelf afspraken te maken over de alimentatie. Alleen wanneer de ex-partners er niet uitkomen, zal een rechter de alimentatie vaststellen. In Nederland is het zo geregeld dat alleen de gehuwde of geregistreerde partner wettelijk recht heeft op kinder- en partneralimentatie. Het recht op kinderalimentatie bij geregistreerde partners geldt bovendien alleen als het kind door de vader is erkend. Bij beëindiging van samenwoning heb je volgens de wet géén recht op alimentatie, tenzij je in het samenlevingscontract hiertoe een regeling hebt opgenomen.

Bij de beoordeling van de hoogte van de alimentatie wordt gelet op de behoefte van de alimentatiegerechtigde en de draagkracht van de alimentatieplichtige. Bij de beoordeling van de behoefte is het uitgavenpatroon tijdens het huwelijk van belang: bij de draagkrachtbeoordeling wordt rekening gehouden met een aantal zaken, zoals inkomsten uit (neven)arbeid, uitkeringen, pensioen, financiële verplichtingen, andere vaste lasten, etcetera. Van het inkomen wordt de draagkracht berekend, op basis waarvan in eerste instantie de kinderalimentatie wordt vastgesteld. Hierbij worden de normen van het Nibud gehanteerd. Het restant van de aanwezige draagkracht wordt gebruikt voor het vaststellen van de partneralimentatie.

Tot 21 jaar

Als onderhoudsplichtige betaal je kinderalimentatie totdat de kinderen financieel zelfstandig zijn (gaan werken) of totdat ze de 21-jarige leeftijd hebben bereikt. Tot de leeftijd van 18 jaar betaal je de alimentatie aan je ex-partner. Zijn je kinderen eenmaal

18, dan betaal je het bedrag aan de kinderen zelf. Kinderalimentatie is bij de betaler niet aftrekbaar en wordt bij de ontvanger niet belast. Wel is een forfaitair bedrag aftrekbaar als de alimentatie een bepaald bedrag aan kosten voor levensonderhoud overschrijdt.

Door het kind op beide adressen in te schrijven (co-ouderschap) kunnen beide partners profiteren van de diverse heffingskortingen, zoals (aanvullende) kinderkorting en (aanvullende) alleenstaande-ouderkorting. Daarnaast is het handig als de ouders gezamenlijk een regeling treffen inzake de verdeling van de kinderbijslag en dit kenbaar maken aan de SVB.

Wat betreft de duur van de partneralimentatie, die hangt af van hoe lang het huwelijk heeft geduurd en of er kinderen uit dit huwelijk zijn geboren. De partneralimentatie eindigt op grond van de wet automatisch na twaalf jaar. Alleen wanneer het huwelijk korter dan vijf jaar heeft geduurd en er geen kinderen uit dit huwelijk geboren zijn, is de duur van de alimentatie gelijk

LING

T
H
E
M
A

**Zorg ervoor
dat de afkoop
van alimentatie
ineens tot een
zo hoog
mogelijke aftrek
in box 1 leidt.**

Recht op alimentatie

- Ben je met je ex een afkoopsom overeengekomen en moet je hierover een fiks bedrag ineens aan belasting betalen, dan kun je de pijn verzachten door het inkomen over een periode van drie jaar te middelen. Op die manier krijg je mogelijk een deel van de betaalde belasting terug.
- Wanneer je ex-partner overlijdt of wanneer je weer gaat samenwonen/huwen, vervalt de alimentatie. Door middel van afkoop stel je de alimentatie juist veilig.
- Bij het overlijden van je ex-partner heb je recht op een nabestaandenuitkering (mits je voldoet aan de voorwaarden) tot maximaal het bedrag van de alimentatie. Houd er rekening mee dat door afkoop een eventueel recht daarop vervalt.
- Bij jouw overlijden vererft de afkoopsom naar je erfgenamen (in tegenstelling tot de periodieke alimentatietermijnen).
- De alimentatieplicht eindigt volgens de wet na twaalf jaar, tenzij je binnen drie maanden na afloop een verzoek tot verlenging van de partneralimentatie bij de rechter indient. Wees erop alert dat je ex-partner om die reden de partneralimentatie nog drie maanden kan doorbetalen.
- Heb jij het inkomen niet direct nodig, dan kun je door het uitruilen van alimentatie en pensioen met (bestaande) lijfrentepolissen het inkomen naar de toekomst verschuiven.

Betaal je geen alimentatie en doet je ex-partner een beroep dan kan de gemeente de bijstand op je verhalen.

aan de duur van het huwelijk. De partneralimentatie is voor de alimentatiegerechtigde partner belast in box 1 en voor de alimentatieplichtige partner achtereenvolgens aftrekbaar in box 1, box 3 en box 2.

Betaal je geen alimentatie en doet je ex-partner een beroep op de bijstand, dan kan de gemeente deze bijstand op je verhalen. Dat geldt zelfs in het geval dat je met je ex-partner een afspraak hebt gemaakt om geen alimentatie te betalen (nihil-beding) danwel de alimentatie hebt afgekocht.

Afkoop

Ervaren ex-partners het betalen van kinderalimentatie als vanzelfsprekend, de partneralimentatie wordt veelal gevoeld als een plicht, in het ergste geval een blok aan het been. Afkoop van de alimentatieregeling biedt dan een oplossing. Partneralimentatie kun je ineens of in delen afkopen. Laatstgenoemde optie kan ertoe leiden dat je steeds aftrek geniet tegen het hoogste tarief in box 1 (52 procent). Let wel: alleen als je de afkoopsom aan de gewezen partner betaalt is deze aftrekbaar. De echtscheiding moet

dus daadwerkelijk zijn uitgesproken, hetgeen betekent dat de scheiding moet zijn ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand.

Afkoop van alimentatie kan op verschillende manieren plaatsvinden, in de vorm van een som geld maar bijvoorbeeld ook in de vorm van een lijfrente. Het is toegestaan de de afkoopsom (de lijfrentepremie) als onderhoudsverplichting van het inkomen af te trekken, indien de premie wordt afgestort bij een professioneel verzekeraar, de lijfrentetermijnen per direct aan de ex-partner toekomen en deze termijnen uiterlijk eindigen bij het overlijden van de ex-partner. Aan de lijfrentepremieaftrek is geen maximum verbonden.

Een voorbeeld. Jan moet gedurende twaalf jaar aan zijn ex Els een maandelijkse partneralimentatie van € 500 betalen. Aangezien Jan ten gevolge van een bonus uitsluitend dit jaar een hoog inkomen heeft, wil Jan de alimentatie in één keer afkopen. De afkoop van twaalf jaar alimentatieplicht komt overeen met een lijfrentepremie

Alimentatie betalen

- Zorg ervoor dat de afkoop van alimentatie ineens tot een zo hoog mogelijke aftrek in box 1 leidt. Is dat niet het geval, dan ben je met partiële afkoop beter af.
- Als je in één jaar een hoog inkomen hebt, kan een grote aftrekpost aantrekkelijk zijn.
- Emigreer je naar het buitenland, regel dan een aftrek ineens. De alimentatie is in Nederland niet meer aftrekbaar. Hetzelfde geldt voor je nieuwe thuisbasis.
- Stel de kinderalimentatie op een dusdanig bedrag vast dat een forfaitair bedrag aftrekbaar is als kosten voor levensonderhoud van kinderen. Maar let op: de kosten zijn alleen aftrekbaar als er geen studie-

financiering en kinderbijslag wordt ontvangen.

- Nadert het einde van de alimentatietermijn (twaalf jaar), ga dan nog drie maanden door met betalen. Wanneer de alimentatie dan stopt, is je ex-partner te laat met het verzoek tot verlenging.
- Verwacht je een grote stijging van je inkomen, ga dan voor afkoop ineens. Je voorkomt hiermee dat je ex-partner een herziening aanvraagt en dat de alimentatie jaarlijks wordt geïndexeerd.
- Houd er rekening mee dat een gouden handdruk (waarvan een deel wordt uitgekeerd ter compensatie van een pensioentekort) tot herziening van de alimentatie kan leiden.

tegen een koopsom van € 65.000. Jan kan de afkoopsom tegen 52 procent van zijn inkomen aftrekken. Els krijgt in ruil daarvoor een lijfrentepolis die gedurende twaalf jaar een bedrag van € 500 per maand uitkeert. Ook al gaat Els binnen deze periode weer samenwonen of huwen, dan blijft zij verzekerd van dit inkomen.

Woonrecht

Daarnaast kun je de alimentatie afkopen door het verstrekken van woonrecht of het overdragen van (een deel van) de eigendom van het huis. Hierbij vormt de vrije verkoopwaarde van de woning het uitgangspunt.

Terug naar het voorbeeld van Jan en Els. Zij zijn gehuwd in gemeenschap van goederen en hebben een eigen woning. De waarde van de woning bedraagt € 130.000 (vrij van hypotheek). Ieder heeft recht op 50 procent (€ 65.000). Verder heeft Els twaalf jaar lang recht op een alimentatie van € 500 per maand. In ruil voor de volledige eigendom van de woning kan Els afzien van alimentatie. De contante waarde van de alimentatie

bedraagt € 65.000 en komt overeen met Jans aandeel in de waarde van de woning. Ten derde kun je bij afkopen denken aan een overbedeling in goederen (de ex-partner krijgt dan bijvoorbeeld de kunstverzameling) of een overbedeling in geld (de ex-partner krijgt een groter deel van de verkoopopbrengst van de woning).

In het voorbeeld van overbedeling verkopen Jan en Els de eigen woning. De opbrengst van de woning bedraagt € 130.000. Omdat ze gehuwd zijn in gemeenschap van goederen hebben ze allebei recht op 50 procent van de opbrengst. Verder heeft Els recht op een alimentatie van € 500 per maand gedurende twaalf jaar. Els kan in ruil voor een overbedeling van de waarde van de woning afzien van alimentatie. De contante waarde van de alimentatie komt overeen met een afkoopsom van € 65.000. Els krijgt hierdoor de volledige opbrengst van de woning: haar deel én Jans deel, uit hoofde van overbedeling. Jan mag € 65.000 ineens van zijn inkomen aftrekken en Els zal de overbedeling als afkoopsom bij haar

inkomen moeten tellen. Aangezien het inkomen van Els minimaal is, kan zij door middeling van het inkomen over een periode van drie jaar een groot deel van de belasting weer terugvorderen.

Door de alimentatie af te kopen kunnen ex-partners, zoals Jan en Els, behalve emotioneel ook financieel los van elkaar komen. Het inschakelen van een financieel planner is in dit verband geen overbodige luxe. Hij of zij kan helpen alle mogelijkheden en fiscale gevolgen die afkoop met zich meebrengt op een rij te zetten. Een goede financiële afwikkeling van de scheiding is nu eenmaal een belangrijke voorwaarde voor de start van een nieuw leven.

Meer weten?

www.echtscheidingspagina.nl

www.alimentatie.nl

www.nibud.nl

www.finetuning.nl

Het boekje 'Trouwen en schelden' van prof. mr. M.J.A. van Mourik (ISBN 9045302217)